

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

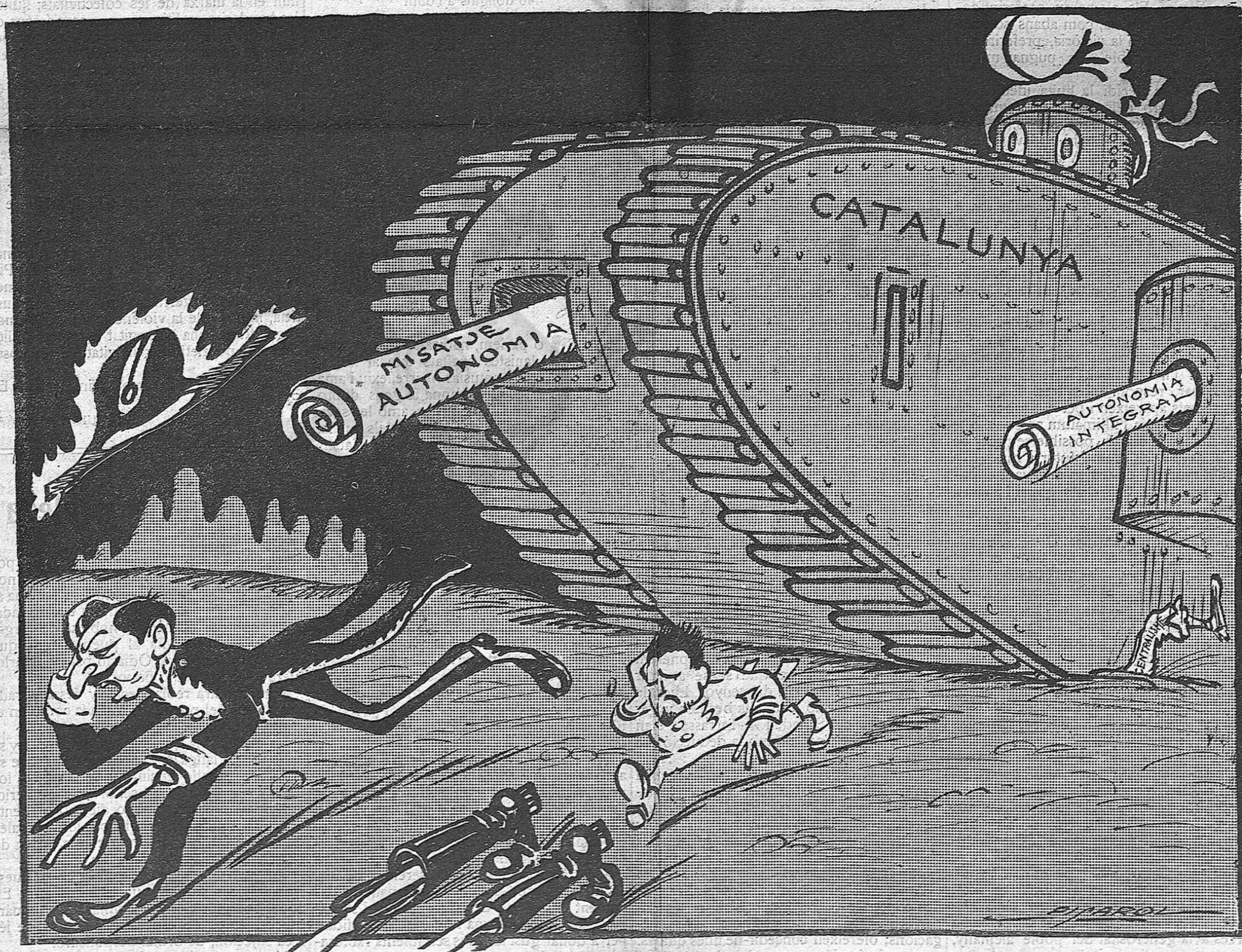
AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosa)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELEFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

ELS CATALANS A MADRID

La darrera ofensiva?

L'Alt Tribunal

Parlen els diaris dels treballs que els Govern aliats estan fent per a obtenir l'extradició de Guillem de Hohenzollern, refugiat a Holanda. El gran culpable no ha d'escapar-se del càstig. El seu crim és massa gros. Les conseqüències del crim són massa terribles.

Cal fer justícia. I creiem que justícia es farà. Guillem de Hohenzollern ha de comparèixer davant l'Alt Tribunal dels aliats. Tenir pietat per a ell, seria un escarni a la justícia. Les víctimes de la guerra exigeixen que el gran culpable sigui jutjat.

Avui existeixen proves públiques de la seva culpabilitat. El Govern de Baviera acaba de publicar documents sensacionals, absolutament provatoris, dels quals es dedueix que l'Alemanya, i per tant el qui era son emperador, fou qui provocà la guerra, empenyent a la seva aliada Àustria-Hongria pel camí del mal.

Que es constitueixi, doncs, l'Alt Tribunal dels aliats i que davant d'aquest comparegui el gran culpable, i tots els altres culpables del gran crim.

La nova victòria

MAI en les velles i en les immediates històries s'ha produït una victòria tan absoluta com la d'Europa i Nord-Amèrica sobre Alemanya.

Hi havia una pugna militar, una lluita ideològica i un plet de responsabilitats.

La pugna militar al cap de quatre anys se va resoldre a favor dels aliats. Ja en el mes d'agost En Foch pogué dir: «Hem passat ja el terreny difícil i som a la plana. L'enemic ha estat batut». I senyalava el camí del Rhin. Tota la clientela militar d'Alemanya també havia estat vençuda, i arribat el mes de novembre, preparada l'invasió de les terres alemanyes, no hi havia més que la rendició o la mort èpica. Els alemanys, preferint comerciar amb la desfeta, com abans somniaven comerciar amb la victòria, preferiren la rendició deshonorable. La pugna militar estava resolta.

I amb ella se decidí la lluita ideològica. En Wilson, verb dels aliats, no demanava solament la deposició de les armes, sinó de les idees. Rendiu-vos—els hi cridava—però, també, democratiseu-vos! A la bandera blanca del front, succeí la bandera roja enarbolada en el palau imperial de Berlín. No judiquem ara l'intensitat i la sinceritat de la transformació germànica. Dos fets són innegables: la proclamació de la república i la inexistència, momentània si se vol, del militarisme. L'Àustria se dispersa en repúbliques. Bulgària obliga a abdicar als seus reis. Queda Turquia en imperi.

I heu's aquí que inesperadament esorgeix el plet de les responsabilitats. Qui feu esclatar la guerra? Quin pensament i quines mans prepararen l'hecatombe? Kurt Eisner, ministre bàbar, respon: nosaltres! Els documents secrets apareixen i per ells sabem que Alemanya coneixia l'ultimatum a Sèrvia, que la por alemanya era un possible retrocés de Àustria davant el drama futur, i que hi va haver un moment de temensa davant el pacifisme persistent dels aliats que hi anaven a ésser.

Aquesta responsabilitat de la guerra era el remordiment d'Alemanya. Devegades a la consciència germànica li fugia un crit, el *J'accuse* de Ternau, les peroracions d'En Liebknecht, els articles del doctor Nicolai, o les *Memories* del príncep Lichnowsky, però els dirigents i amb ells la massa nacional, persistien en la mixtificació de la guerra imposada i defensiva.

Cerquem un comentari alemany an aquestes revelacions bàbares. Retallem un paragraf del «Worwaerts», l'orgue del socialisme majoritari, que era l'oposició de S. M. imperial. Es definiu:

«Se'ns havia dit que el Govern alemany no coneixia amb anticipació l'ultimatum austriac. Fou una mentida. També se'ns havia assegurat que Berlín havia exhortat a Viena per a que fos moderada. No fou així. Ben al contrari, incità a aquesta a la inexorabilitat. Guillem declarà en una proclama que l'enemic ens atacà en mig de la pau, resultant ara que no hi ha res de veritat en això. I aquests miserables que feren matar en massa els pobles i que durant la revolució mercès a la generositat del poble alemany, es pogueren salvar indemnes, continuen

somniant en el restabliment del seu funest règim. El poble els ha expulsat amb maledicció i han de donar les gràcies a l'Altíssim per haver pogut fugir-ne a tan baix preu.»

Bé, però ha precisat la desfeta per a arribar an aquestes recriminacions i a la confessió de la culpa d'Alemanya. Ja ningú podrà negar la justícia de la causa aliada i de la pena que imposi. La reparació ha d'ésser completa, no sigui cas de que la futura Alemanya torni a trigar quatre anys en adonar-se'n de la seva culpabilitat.

Nosaltres ja podem repetir amb paraules oficials alemanyes lo que era fonamental en la nostra posició anti-alemanya. Es un poble de cultura immensa, d'homes genials, de música definitiva, de filosofia inimitable, de tècniques industrials meravelloses—ens deien. Està bé, replicavem! però ha provocat la guerra, i així com no té inviolabilitat penal un home per la seva saviduria, Alemanya, la sapient, deu ésser castigada.

I convicta, confessada i vençuda, ho ha estat.

PARADOX

La incomprensió centralista

DAVANT la nova demanda de autonomia que fa Catalunya a l'Estat espanyol, tornem a contemplar aquests dies el trist espectacle de la incomprensió centralista. Com si res hagués passat al món, i com si mai els catalans haguessin manifestat les seves aspiracions autonomistes, la gent de Madrid, o una gran part d'ella, fa escarafalls, i no arriba a poderse avenir de l'atreviment d'aqueixos catalans que demanen una cosa tan subversiva com la llibertat de governar-se ells mateixos en tot allò que afecti la seva vida interior.

Aqueixa pretensió, segons *El Imparcial*, és monstruosa. A B C, amb tot d'energia, declara que si els catalans exigeixen l'autonomia, que s'els doni la independència absoluta. «Si no volen estar units com ca al restant d'Espanya—ve a dir el diari delseinyor Luca de Tena—que s'estableixi la separació del tot, i d'aquesta manera no es veuran obligats els pobres espanyols a enriquir als catalans comprant-los mercaderia cara i dolenta.» Pel que's veu, l'A B C ha fet dels del tot o res. Nosaltres coneixem més de quatre catalans que sense acceptar les premisses del diari del senyor Luca de Tena—reproducció d'aquella bestiesa vulgar dels teixits de Sabadell i Terrassa—etan completament d'acord amb la deducció que en treu.

La teoria de l'A B C ve a ésser la matixa que sostenia don Nicolau Estévez, el famós federal ex ministre de la Guerra, que en els darrers de la seva vida, per un estany fenomen, es tornà catalanòfob. L'Estévez deia que el que cal fer amb Catalunya: és expulsar-la d'Espanya.

Ara a Madrid ja estan disposats a fer agunes concessions. Però, com sempre, varen-darrerits. Quan ha passat l'hora de les elegacions, ofereixen concedir-ne unes quales, com qui ofereix un grapat de bombns.

Però res d'autonomia política, res de Govern ni Parlament català. Això és monstruós, segons *El Imparcial*. Això és atentatori a la sobirania nacional, segons el senyor Sánchez de Toca. Per cert que les al·lusions a la sobirania nacional ens recorden els felissos temps del general Espartero.

Persisteix la incomprensió unitària del problema de Catalunya. Es veritat que aquesta vegada hi ha a Madrid una desorientació estranya, donant la impressió, en certs moments, d'una minva de les tradicionals resistències. Els fets internacionals han causat a Madrid, en els darrers mesos, repetits moviments de pànic. A estones tenen por, però es refan.

No obstant, la incomprensió continua. I aquesta incomprensió és avui més perillosa que mai. El reconeixement de l'autonomia de Catalunya ja no pot trigar més. L'hora de les petites concessions ha passat. Els catalans no podem admetre avui quantitats a compte de l'autonomia. Volem l'autonomia integral. I la demanem per última vegada. Per això hi ha qui diu que el document que acaba de presentar a Madrid el Consell de la Mancomunitat, és l'ultimatum de Catalunya.

FULMEN

AN EN GUILLEM II

A on ets Guillem segon i el teu imperialisme? Volies manà el món i has caigut a l'abisme.

Quanta sang has vessat i la teva no encara, les terres s'han xopat de llàgrimes de mare.

Com pot aqueixa terra donar-te acolliment, sabent que tu en la guerra has mort a tanta gent?

No donguis a l'oblit el mal que vas causar, perquè de dia i nit el fantasma eixirà; serà l'espectre nú justicier de la França que t'anunciarà a tu que l'hora ja s'atança.

I quan en l'agonia volguessis combregà, ferro i plom et daria, i podries gosà.

RAMON COVES

Autonomistes "sevillanos"

NO parlem, naturalment, pels catalanistes exaltats que al impuls d'un entusiasme irreflexiu i amaratats d'una bona fe gens dubtosa, entrabanquen amb les seves estridències la tasca dels que fan acció positiva pel deslliurament de Catalunya. Els maximalistes són conv-nients sempre perquè treuen la son de les orelles an els que necessiten les fiblades de l'esperó per a fer via. Mentre els del tot o res s'accontentin en ésser els sagals del catalanisme la seva feina serà profitosa; lo perjudicial fora que destorbossin als majors que amb l'arri poc o molt fan anar endavant la diligència.

Els autonomistes furs són els que tot lo dia s'omplen la boca d'alabances a En Pi i Margall, i parlen del seu federalisme, i posen als seus diaris l'adjectiu d'autonomista i ningú és més amic de Catalunya que ells, però així que una engruna de descentralització els amenaça la menjadora ja tornen amb el quiento de la *hidra separatista*, i posen els ulls en blanc parlant de la *sagrada unidad de la patria*.

No comprenem el joc de certa gent que amb la una mà soscriuen un missatge o una proposició de Llei o un manifest demanant l'autonomia integral de Catalunya i amb l'altre mà redacten escrits foribonds contra els catalans, fingint uns escarafalls hipòcrites per les significants estridències de quatre exaltats. No volen veure la serenitat de tots els elements de Catalunya demanant raonadament lo que de dret ens pertoca i s'arrapen a la cridoria d'una minoria insignificant per a donar gust als seus sentiments rabiosament centralistes.

Nosaltres, d'esperit, desitgem per a Catalunya molt més de lo que pugui demanar el més entusiasta però tot l'empenyo el posarem en aconseguir avui una miqueta més de lo que ens haguem procurat ahir, i demà un tros més de lo que haguem conseguit avui.

El lloc dels que volen fer en política acció profitosa, no és el d'una dreta retardatària, ni d'un còmode *statu quo*, ni d'una protestatària esquerra, sinó sempre, constantment el d'una miqueta més endavant de la posició conquistada. Avui som republicans; si tinguéssim la República, forem socialistes; si el socialisme fos govern, seriem maximalistes.

JEPH DE JESPU

REMEMBER

HAN transcorregut disset anys de la mort del Mestre.

La mà despietada del temps que tot ho destrueix, serà impotent per a esborrar el record d'En Pi i Margall.

Passaran segles; en l'abim sens fons de l'implacable oblit, hi hauran rodolat noms i noms de poderosos, de magnats, de reis, vid-s infecedes, inútils sinó perjudicials per a el bé de la humanitat.

Servat amorosament en les planes d'or de l'història hi haurà el nom d'En Pi i Margall, l'humil; oblid passarà per sobre d'ell sens cobrir-lo amb son vel de negres ombres.

Vida aprofitada i profitosa, no s'extingui amb el batre del cor; perdurará per les idees, reviurà en ses obres, s'eternitzarà per les ensenyances.

No ho veieu? Sorgeix una qüestió de transcendència per la vida d'un poble; s'apassionen els ànims per assumptes que poden influir en la marxa de les col·lectivitats; lluiten les banderies polítiques per apreciacions de doctrines o de conducta que determinen moviments generals d'oposició, i el pensament del Mestre encara és buscat sempre.

Què deia, què pensava, què hauria fet en Pi i Margall? Bella condició reservada solament als gens precursors!

En els moments actuals de resorgiment per a l'esperit de la nostra nacionalitat, cercar el record de la rellevant figura d'En Pi i Margall és retre homenatge a les seves idees, precursors del imperi definitiu de la consciència catalana.

Després d'aquesta guerra afrosa que la sang i el coratge han trontollat tota la humanitat, trobaran en el món les idees d'En Pi i Margall realitat viventa; deslliurats els homes i els pobles; desterrada per sempre la injustícia, impossible la violència, la pau i l'amor engendraran una humanitat feliça, tan feliça com ho permeti la relativitat de les coses humanes.

Allavors haurà triomfat difinitivament En Pi i Margall.

J. PUIG CASSANVAS

La innoble nobleza

EN el manifiesto publicado por la crapulosa y caduca nobleza española se llamaba al pueblo chusma encanallada.

La nobleza titulada, la nobleza de pergamino y escudo, odia al pueblo. Más que odiarlo, lo desprecia. Odiarlo para honrarlo, fuera hacerle mucho honor.

Para nuestra reblandecida y descerebrada aristocracia, el pueblo es todavía como en el antiguo régimen, la canalla.

La canalla a la que se tuteaba siempre y se apartaba a latigazos, la canalla a la que se echaba el caballo encima y se azuzaba los perros cuando iban los señores de monterío.

Un anecdotista del siglo dieciocho cuenta que un capitán fué enviado a los arrabales de París a sofocar un motin con la orden de barrer de la calle a la canalla.

En los tiempos de ese capitán creen nuestros atávicos nobles que estamos aún. En aquellos siglos clericales, militares y monárquicos, siglos de espesa religiosidad, de férrea sujeción, de brutal despotismo.

Nuestros cretinos aristócratas no se dan

cuenta de los actuales formidables estallidos del globo, de las viejas arquitecturas que saltan en pedazos, de las revoluciones que se propagan como incendios; no se dan cuenta de nada.

Aristocràcia es sinónimo de mentecatez, de estultez, de tontez, decir nobleza es decir abelotamiento, poltronería, veraneo y huelga intelectual, casino. Mucha gasolina y poco fósforo.

Mucho chaleco de fantasía, mucha chaqueta atrabillada, y la cabeza de caoba o de melis.

Nuestros amamelucados gentlemanes hablan de la chusma jornalera, del populacho trabajador y productor con un hiriente y despiadado desprecio.

Sin tener en cuenta que un noble se hará de real orden, y un zapatero, por ejemplo, no se puede hacer de orden real, imperial y papal.

Como vieran llorar a Francisco I sus cortezanos junto al lecho de Tiziano moribundo, le preguntaron que a qué venían aquellos extremos de dolor.

—Es que condes y marqueses como vosotros puedo hacerlos yo a patadas; pero pintores como este sólo puede crearlos Dios.

Sólo Dios omnipotente puede hacer artistas y zapateros, trabajadores y productores. Sólo Dios, sí.

Pues entonces la chusma parasitaria e inútil sois vosotros, ilustres descendientes de ladrones y de adúlteras.

La chusma encanallada sois los que no trabajáis, los que vivís encenagados en el vicio, los que lleváis grabados en la frente los estigmas hereditarios más vergonzosos.

Un diputado ha aludido en el Congreso a las cortinas y puertas de alcoba que la mano trémula de nuestras abuelas corrió y ranqueó, en ocasiones, a algunos miembros de esa chusma que conspira:

Un Grammont, cojo y jorobado, lo decía, ya hace dos siglos, mirando, cierta tarde, con envidia a un arrogante lacayo de su casa:

—He aquí cómo nosotros los hacemos y cómo ellos nos hacen.

ANGEL SAMBLANCAT

SONATA XV

Ua veurem què sonarà, amb tot això de l'autonomia. Hom sembla ho tingui a frec de dits i a flor de llavi, i no acaba de posar una fe absoluta en la immediata realització de sos desitjos.

Han durat tants anys les campanyes; falliren tan belles idees; les més ardides pensades resultaren un esguerro. Però, nosaltres som d'aquells que han ficat la banya en un forat. La paret anirà a terra però la banya no's deixarà engabiar ni seguirà l'enderroc; i sobre les runes de la paret, conqueridors del prat i de les hortes properes entrarem com cabres esbojarrades en lo que és nostre i ens és negat a dintre casa nostra.

Comprenem el goig dels francesos al entrar a Estrasburg, la vella i bella ciutat d'Alsàcia, però quin goig no serà el nostre, quan al pujar al Monseny, al Puigmal a Montserrat poguem dir com el Rob-Roy de Walter-Scott.

—Digueu-me Català, que ara trepitjo les maleses de la meua terra.

Les maleses de la nostra terra! Mal siguin argelagues únicament hem d'estimar-les i no són solament argelagues; hi han també estepes de belles flors blanques i morades, hi han farigoles i romanins i ginesteres i caps d'ase i esbarzers que com aus Fènix reneixen de la pròpia cendra.

Mireu-vos, des d'aquí, les vinyes despulades, i els garrofers aixafats sobre la terra i els pins tots iguals igual que els garrofers.

I després la mar blava, brillant com un espill, sense ones...

Vaja, que sou uns carallots, si demà no aneu a menjar peix a Badalona.

I els alemanys sembla que entregaren les esquadres de sumergibles i vaixells de respecte als anglesos. No més els hi faltava això. Expliquen que l'almirall anglès ha fet brometa. No m'ho crec, no m'ho puc creure. Que hagués fet penjar a cinc o sis comandants de submarí ho trobaria enraonat. Ara que fes broma, ja no. Certament és mentida

que el general anglès se sentís Muñoz Seca i fes els xistos que arbitràriament se li atribueixen.

Nostre Govern no'n té res de tal Govern. Es una brometa de mal gènere que s'empescà el Romanones. En Alhucemes no hi fa n'pinta; els demés no són ningú, Alba incluiu, que no és ningú.

Dijous aní a despedir als diputats provincials i a Corts que portaven el missatge. Com vos he dit no en crec res. Però hom sense fer multitud no deixà lloc a espai. I hom és allà on és, i on deu ésser. I ho sé que'ns agafaran però d'això en tenen la culpa els carlinots.

De què voleu parlar ara? De la bomba que no arribà a esclatar, de la terrassa que segurament bastiran sobre el kiosc Canaletes?

Tot m'és igual. Avui si que'm sento mandra més que l'heroi d'aquell conte de A. Daudet.

—Què vols fer?

—Res.

—Què fas?

—Res.

—Què feies?

—Patir treballant.

I si mai me cau alguna figa secallona al costat de la faç mal que sigui en forma de empleat municipal, tindran de ficarme-la a la boca, perquè si jo tinc de moure'm, que segueixin cercant políglota i jardiner les senyores de la Villa que cada dia se ruboritzan al sortir el sol i és groga de cadmiu a mig dia i argentada a la nit si surt la lluna.

Bevem i adéu; me'n vaig.

MORITZ VI

Notes de fòra

Hospitalet.—Ha tingut lloc la Festa de la Victòria, celebrant-se un àpat popular de més de cent coberts i un miting.

Varis propagandistes de la capital vingueren a realçar la festa, essent rebuts a l'estació i acompanyats al Centre Democràtic Republicà per una gentada incomptable.

S'ha brindat a dojo pels nostres estimats ideals de Llibertat i República, vitorejant-se les nacions aliades, que tan bella prova acaben de donar a la Humanitat.

Els amics Bernadas, Barbó, Romeu, Mitjans, Isern, Martí Fuset, Frigola, Durán i Cañameras, Companys i Micó. Ho feren molt bé, recollint aplaudiments en gran.

El Bloc d'esquerres que s'acaba de fer aquí, pot vanagloriar-se d'haver realitzat un acte important i simpàtic.

I si als clericals, germanòfils més o menys destenyits, els hi pica, que s'ho rasquin.

Tiana.—Reproducció d'un document trobat als voltants de la Contreria:

«A l'Excel·lentíssim senyor President de la Mancomunitat:

»Molt respectable i estimat senyor:

»L'Estat espanyol vota onze mil·lions de pesetes per a vies de comunicació. Les Diputa-

cions catalanes voten un premi als pobles que més camins tinguin.

»Doncs bé, fa anys que el Municipi de Tiana té venut i usurpat al domini públic un tros de camí provincial, nomenat Camí del Mig, que va de Barcelona a França.

»El principal culpable d'aital ocultació és l'alcalde de Tiana.

»Alguns regidors de dit Municipi esperen de la Mancomunitat que demani els antecedents necessaris. El Conseller senyor Bartrina donarà compte a vós de dit assumpte i de l'energica protesta que se li feu an ell per la urgència a aclarir aquesta qüestió delicada i en contra els interessos morals i materials d'un poble.

»Visqueu molts anys pel bé de Catalunya, etc., etc.—Les firmes.»

Sols aquest botó per mostra. Molts alcaldes se troben destituïts i processats per menys.

LA PAU

QUADRET, PESCAT PER SORPRESA, EN PLENA NATURALES

Lloc: Un recó de muntanya.
Personatges: Dos pardals, que tranquil·lament conversen d'un roure entre el vert brancam, i un senyor, que al peu de l'arbre llegeix un diari atrassat

PARDAL PRIMER

—Ja deus saber la notícia... Després de quatre anys, ben llargs, de misèries i desgràcies, sembla que al fi s'ha acabat aquesta espantosa guerra. No te'n alegres, company?

PARDAL SEGON

—Ja ho crec!... No tinc d'alegrar-me? Però això tú, com ho saps?

PARDAL PRIMER

—Ho sé per varis conductes. M'ho han dit ocells arribats dels propis camps de batalla; he vist que'ls dollars i'ls francs fa ja uns quants dies que puguen i sobre tot no has notat el devassall de banderes que onegen aquí i allà i que amb son esclat pregonen el goig dels pobles triomfants?

PARDAL SEGON

—Visca la pau, doncs, macatxo!... Ja era hora de reposar, després de tantes trifulques. Jo, si tinc que ser-te franc, ja'm pensava que la guerra no s'acabaria mai. Mira que n'hem vist de coses!... L'Europa banyada en sang, mils i mils pobles en runes, mil·lions d'homes trocejats; per tot arreu rius de llàgrimes, per tot arreu crits de fam...

PARDAL PRIMER

—En efecte; sembla un somni que un foc tan endimoniat s'hagi apagat tan de prompte. Ah, la pau, la dolça pau!

¡Quina mutació tan bella al panorama mundial!... Prou destrucció, prou matances, prou tragèdies, prou esglais!... L'humanitat podrà viure, els ocells podrem volar, els mars dormiran en calma, les flors ompliran els camps... Sí, amic meu, cantem un himne a l'amor universal i llemem contra la guerra un crit que, cremant l'espai, toqui els cors i arribi a l'ànima

EL SENYOR

—Malviatge!... I que'n són de besties aquest parell d'animals!... Cantar perquè això s'acabà!... Tinguessin quatre mils sacs, com tinc jo avui, de patates, que ara pot-ser baixaran i hi perdré un grapat de quartos!... Es vegessin enredats amb cent mil forcs d'aills i cebes i un reguitzell de quintars de cigrons, fasols i guixes!... Canalles, traidors, malvats!... Ja tenen sort que no porto l'escopeta; sinó... ai!, que prompte s'acabarien els seus himnes a la pau!...

C. GUMA

Tirant de la corda

En Wilson ha sortit a la defensa de les petites nacionalitats. En Wilson és partidari d'una Lliga de les Nacions, de la germanor de tots els pobles. En Wilson vol el desarmament universal.

El seu gest és elogiat per tot el món, i avui és el Mesies d'una nova Humanitat.

Els aplaudiments que se li tributen, les mostres d'afecte i adhesió que se li dirigeixen i l'entusiasme que ha despertat la seva actitud, no són més que una petita mostra de lo que el President dels Estats Units n'és mereixedor.

Però no oblidem que les idees sustentades per En Wilson no són més que les que aquí, a Espanya, un català, un vident, va estar predicant, fins la seva darrera hora, amb fe d'apòstol.

Ni en la tribuna, ni en la premsa, ni en cap centre polític ni corporació, on la nostra intel·lectualitat se reuneix, s'ha aixecat una veu, s'ha agafat una ploma, per a recordar l'analogia existent entre les teories d'En Wilson i les doctrines del que fou qualificat per la seva entesa, convicció i imperturbabilitat, d'home de gel.

En Wilson no és més que un deixeble de l'autor de *Las Nacionalidades*, del nostre gran Pi i Margall.

Venrem al deixeble de fora casa i oblidem al mestre de dintre la nostra.

Quina vergonya!

La qüestió de Las Carolinas, la mort de Anfòs XII, la pèrdua de les colònies i la guerra del Marroc, han donat ocasió, més que favorable, per a que a Espanya s'implantés la República.

No obstant i trobar-se l'esbelta matrona del gorro frigi abandonada al mig del carrer, ningú es vegé amb forces suficients per a recullir-la.

Causa principal del fet que senyalem: la discòrdia entre els republicans.

Ara s'ha format un Directori d'Unió Republicana, que molt temem—i fóra una llàstima—que duri fins passades les primeres eleccions de diputats a Corts.

Això per un costat. Per l'altre, ja tenim al partit federal que no vol formar-ne part.

A les diverses fraccions republicanes els hi passa lo que an aquells musics d'un poble de la província de Saragossa, que, a les deu de la nit van sortir de serenata i a les cinc de la matinada, quan el sol eixia, encara estaven afinant els instruments. No s'avenien.

Quosque tandem?

La nit del 30 al 31 de gener d'aquest any, a mitja nit, varen presentar-se els gothas a Paris. Durant set quarts d'hora van estar bombardejant-lo.

Junt amb dos companys presenciàvem des del Boulevard Montmartre el pas dels aeroplans francesos perseguint als avions alemanys. Aquests no podien ésser vistos per

Un pa... com unes hòsties

— Davant d'aquest argument, em rendeixo incontinent.

nosaltres per portar les llums apagades.

El terratrèmol de les bombes era imponent, a terror. Més que sensació de temor pel perill que corriem, era la d'esgarrifança, de fredat, de angoixa, al pensar en els desgraciats que en aquells moments queien ferits o morts per la barbarie teutònica.

Al passar els bombers per davant nostre, ens varen fer avinent del perill que corriem estàn a l'aire lliure, i ens retirarem cap a l'hotel.

Al dia següent, de bon matí, vareig recórrer el punt on les bombes havien caigut. Les destroces que varen causar foren importants i desconsoladores. Les víctimes foren moltes, a centenars.

Lo que més em va impressionar va ésser la casa núm. 18 de la plaça de Itàlia. Sembla que la estigui veient.

Les bombes foradaren la teulada i no pararen fins baix de tot. L'expansió dels gasos esbadallà les portes i finestres, i la roba dels que dormien, vestits, enagos, davantals, etc., etc., varen anar a parar damunt les branques dels arbres de la plaça, com roba posada a estendre per a eixugar-la.

Treien els morts: criatures, dones i vells. Els ferits, durant la matina-

da, havien sigut traslladats a l'Hospital. En les cares de tots els que presenciàvem aquell quadre, que sols veient-lo se'n pot un fer càrrec, estaven reflexades la indignació i l'odi. Però ningú deia una paraula. La plaça semblava un cementiri.

Recordo que al arribar a l'hotel, indignat per lo que havia vist, vaig dir a un company: —Lo que no m'explico és com les mares, les dones alemanyes, no protesten contra aquesta matança de vides ignocentes, com són les tendres criatures, les pobres mares, els inofensius vellets. Sembla que el cor de la dona—vaig afegir—despertaria els sentiments de pietat dels que ordenen l'execució d'aquests crims, matant pel sol gust de matar.

Trec aquest fet a relluir pel missatge que aquelles acaben de dirigir a totes les dones dels països i nacions aliats demanant clémencia.

La contesta de les dones franceses, denegant-la, no pot ésser més digna ni més justa. Si algú la troba venjativa, s'equivoca.

Reflexions del senyor Esteve:
En Cambó està distanciat en gran part de la classe mitja i del proletariat.

I En Lerroux, de la Banca, del fabricant i dels que tallen tranquil·lament el cupó.

El dia que aquestes dugues corrents s'ajuntessin, aquests dos homes imposarien a Espanya el règim que els hi vindria en gana. Però... no hi ha perill.

Per un costat va En Lerroux i per l'altre va En Cambó.
I el tu sempre serà tu i el jo sempre serà jo.

ALI JUAN-TONI

REPICS

A QUEIX gran català de la França, diputat pel departament dels Pirineus Orientals que's diu Emmanuel Brousse acaba de reivindicar degudament davant la Cambra dels Diputats de París, als catalans de Espanya.

En un magnífic discurs plè de simpatia per a la nostra terra ha dit M. Brousse que'ls dotze mil catalans que lluitaven al front per la llibertat dels pobles i dels quals no'n resten ja en vida sinó uns centenars, se portaren sempre heroicament.

Trastos vells

—Hi ha res pel drapaire?
—Si t'esperes una mica, pot-ser us donaré alguna cosa.

De centinella

El defensor de les Dretes.

La Cambra francesa unànimement ha aclamat als voluntaris catalans, assentint amb visques i aplaudiments a les paraules xardoroses del il·lustre diputat.

Mercès an ell, Catalunya ha restat vindicada davant dels aliats.

Una frase estòica del generalíssim Foch, que val la pena d'ésser reproduïda i gravada en lletres d'or damunt de marbre blanc.

Quan, després de la gran victòria, s'abraçaren per primera volta En Foch i En Clemenceau, aquest venerable patrici, representant a tota la nació francesa li digué:

—Ja vos he donat el bastó de marescal, que és l'insignia més alta, ja teniu totes les medalles, totes les creus i tots els honors... ¿què més puc fer per a vós?...

En Foch respongué senzillament:
—Tutegeu-me.

Hi ha el projecte de fer venir a Barcelona els voluntaris catalans supervivents de la gran guerra.

Se diu que s'organitzarà una solemni processó cívica i que els braus soldats passaran per dessota l'Arc de Triomf del Saló de Sant Joan.

Aquest honor de fer-los passar sota l'arc, acompanyat d'una gratificació monetària... no estaria malament.

Set bisbes han tingut de juntar-se per a redactar una pastoral de caràcter polític endreçada als feligresos de Tarragona, condemnant el neutralisme religiós.

Els ensotanats, com sempre que's veuen venir la pedregada a sobre, deixen la tàctica de Jesús per a exercir de caciquets.

Quina feina se li gira an En Marçelí Domingo.

Set bisbes contra d'ell!... Ja estem veient que s'hi haurà de fer a queixalades.

LA 'CAMPANA DE GRÀCIA ha rebut les carícies del fiscal. El seu número corresponent a la setmana passada fou denunciat per una làmina que duia per lema *Amunt i crits!*—«Arriba i gritos!»—segons traduirem literalment els saions de aqueix pobre senyor fiscal que's diu Farina.

Amunt i crits!—repetim nosaltres amb més coratge que mai.

Vol lluita, el senyor Farina?... Doncs lluitarem.

I amunt i crits, fins que's faci la farina blana!

Volem!

Diu l'«Unió Catalanista» que lo que els catalans tenen de demanar és això:

«Volem la llengua catalana amb caràcter oficial i que siguin catalans els quins desempey nïn càrrecs públics; volem Corts catalanes, no sols per a establir nostre dret i lleis cívils, sinó tot quant se refereix a l'organització interior de la nostra terra; volem que catalans siguin els jutges i magistrats i que dintre de Catalunya es fallin en darrera instància els pleis i les causes; volem ésser àrbitres de la nostra administració, fixant amb entera llibertat les contribucions i impostos, i volem, per fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit amb voluntaris i diners, suprimint en absolut les quintes i lleves en massa i establint que la reserva regional forçosa presti els seus serveis solament dins de Catalunya.»

«Es això lo que demanen els regionalistes en el famós document redactat darrerament en el Palau de la Generalitat?»

No's trigarà en sapiguer-se, però temem que serà una mica menys que tot això.

La vinenta setmana gran barrila!

El nostre Tenu, com un vulgar don Lacandro, va sortir amb l'expres de Madrid, acompanyant, en representació de LA CAMPANA DE GRÀCIA, als Consellers de la Mancomunitat de Catalunya, que han anat a Madrid a demanar l'Autonomia de... En Cambó.

Dissabte vinent publicarem totes les peripecies de la embaixada parlamentària... ¡Xerinola a l'engros!

EN PREMSA

per a 1919

Imprempta LA CAMPANA i LA ESQUEUGA, carrer del Oim, número 8.